

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Volja za vse leto \$6.00
Za pol leta \$3.00
Za New York celo leto \$7.00
Za inozemstvo celo leto \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: Chelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

NO. 90. — ŠTEV. 90.

NEW YORK, WEDNESDAY, APRIL 18, 1934. — SREDA, 18. APRILA 1934

TELEFON: Chelsea 3-3878

VOLUME XLII. — LETNIK XLII.

KONGRES BO NASTOPIL PROTI KOMPANIJSKIM UNIJAM

STAVKUJOČI PREMOGARJI V ALABAMI SE ZANAŠAO NA PREDSEDNIKA ROOSEVELTA

Uslužbenci avtomobilskih postaj v Clevelandu so zastavkali. — Stevilo stavkujočih premogarjev v Alabama je naraslo na 21.000. — Nash tovarne v Milwaukee, Kenosha in Racine zopet obratujejo. — Kovinarji proti senatorju Davisu. Wagner pravi, da bo še sedanji kongres nekaj u-krenil proti kompanijskim unijam.

WASHINGTON, D. C., 17. aprila. — Demokratični senator Wagner iz New Yorka se je danes dolgo posvetoval s predsednikom Rooseveltom glede svojih predlogov.

Kot znano, je newyorski senator odločen nasprotnik kompanijskih unij, istočasno pa tudi zahteva, naj bo zvezna posredovalna oblast za uravnavo sporov med delom in kapitalom, stalna, ne pa samo začasna ustanova. Edinole, če bo ta oblast (National Labor Board) stalno poslovala, bo mogoče doseči trajne uspehe.

Wagner je prepričan, da bodo njegove predloge sprejeti še tekom sedanjega kongresnega zasedanja.

Jutri bo predsednik Roosevelt konferiral o Wagnerjevih predlogah z delavsko tajnico Miss Perkins, industrijskim ravnateljem Johnsonom in pravnim zastopnikom NRA, Richbergom.

Za slučaj, da bo Wagnerjeva predloga sprejeta, bo kompanijskim unijam kmalu odklenkalo.

WASHINGTON, D. C., 17. aprila. — Včeraj so izbruhnili po raznih delih dežele novi štrajki.

Največ zadreg je brez dvoma povzročil štrajk uslužbencev 2000 clevelandskih gazolinskih postaj. Stavkarji so uslužbenci velikih gazolinskih podjetij, ki sama obratujejo gazolinske postaje.

Zahtevajo od \$115 do \$150 na mesec in širide-set urni delovni teden.

Tudi število stavkujočih premogarjev v državi Alabama je naraslo. Zdaj jih štrajka že 21.000.

Vsi se vprašajo, če bo Washington posegel vmes ali ne. Stavkarji stavljajo vsa nado v predsednika Roosevelta, ki bo po njihovem mnenju prisilil delodajače, da se bodo pokorili določbam N R A. Kako znano, nočajo plačati premogarjem minimalne plače, ki jo določa NRA.

Predsednik Roosevelt se zaenkrat še ni odločil, toda če ne bo drugače, bo moral poseči vmes.

Po sedem tednov trajajočem štrajku so se delavci vrnili v Nash tovarne. Tavarne v Milwaukee, Kenosha in Racine zopet obratujejo. Štrajkarji so prodri z vsemi svojimi zahtevami, ki se točejo zvišanja plače.

Stavka mehanikov v Detroitu še precej mirno poteka. Sprva se je domnevalo, da jih bo dosti več za stavkalo nego jih je v resnicici.

V Omaha, Neb., stavkajo še vedno uslužbenci cestne železnice. Ves promet se vrši z busi in avtomobili.

V Fall River, Mass., se je vrnilo na delo 2600 tekstilnih delavcev.

PITTSBURGH, Pa., 17. aprila. — Na konvenciji kovinarjev je nastalo danes veliko razburjenje, ko je neki delegat iz Indiane predlagal, naj senatorju Jamesu J. Davisu iz Pensylvaniije ne bo dovoljeno govoriti na konvenciji.

Takoj nato, ko je predsednik M. T. Tighe otvoril skupščino, je delegat R. A. Kelsey iz Gary, Ind., stavljal predlog. Predlog je podpiralo še šest drugih delegatov iz Indiane. Predlog ni bil sprejet.

Senatorja Davisa ni bilo v dvorani, toda rečeno je bilo, da bo govoril na neki poznejši seji.

Francoska policija proti stavkarjem

PROCES PROTI ROPARSKIM MORILCEM

Trije mladi roparji se bodo zagovarjali zaradi umora policista. — Zagovorniki hočejo proces v drugem mestu.

Dedham, Mass., 17. aprila. — Pred najvišjim sodiščem v Dedham se je pričel proces proti trem mladim bančnim roparjem bratom Morton in Irving Millen ter višnjemu dijaku Abrahamu Faberju, ki so obdolženi, da so pri robu banke Needham Trust Company 2. februarja ustrelili policista Forbesa McLeod.

Prvi dan obravnavne ni izpadel nič dobro za tri obožence. Zagovorniki bratov Millen in Faberja so skušali premesti obravnavno na zvezno sodišče. Nato so predlagali, da se vrši proces brez poročerje, ker je bilo obožencih že mnogo pisano v časopisih in bili porotniki pod vplivom tega pisana.

Sodnik Nelson P. Brown pa je vse predloge zagovornikov zavrnih.

Nato je zagovornik bratov Millen Harvey stal predlog da sodnik predloži porotnikom vprašalno listino, v kateri bi bilo tudi vprašanje, ako je porotnik nasprotnikom, kajti vsi obožence so židje, in če je naklonjen Ameriški Ligi, kajti umorjeni policist je bil član Ameriške Lige. Sodnik pa je zavrgel tudi ta predlog.

Sodnik Nelson P. Brown pa je vse predloge zagovornikov zavrnih.

Nato je zagovornik bratov Millen Harvey stal predlog da sodnik predloži porotnikom vprašalno listino, v kateri bi bilo tudi vprašanje, ako je porotnik nasprotnikom, kajti vsi obožence so židje, in če je naklonjen Ameriški Ligi, kajti umorjeni policist je bil član Ameriške Lige. Sodnik pa je zavrgel tudi ta predlog.

Nato so zagovorniki naznanili, da se bodo v svoji obrambi sklicevali na duševno nerazsodnost obožencev.

Medtem, ko je stal 24 let stari Morton Millen pred sodnikom, je njegova žena Norma Brighton Millen, ki je hčer protestantskega pastorja Brightona, nemirno hodila po svoji celici ter obupno zahtevala, da jo pusti v sodniško dvorano, da more biti ob strani svojega moža.

Berlin, Nemčija, 17. aprila. — Turški poslanik v Berlinu general Kemaladdin paša je po operaciji na zloden umrl Star je bil 49 let.

V svetovni vojni je bil Kemaladdin 17-krat ranjen in ob času premirja je stal v seznamu v zvezniški "črni knjigi" na prvem mestu. Iz Istanbula je pobegnil kot kurjač na nekem italijanskem parniku, ki je vozil v Malo Azijo.

Pozneje je šel turški general zapovedoval armadi v boju proti Gr-kom.

Turški predsednik Mustafa Ke-

mal, ki je bil njegov osebni prijatelj, ga je imenoval leta 1924 za

turškega poslanika v Berlinu.

Poročen je bil z egiptovsko

princeso Emineh, ki je v sorodu z

egipčansko kraljevo rodbino.

Turški predsednik Mustafa Ke-

mal, ki je bil njegov osebni prijatelj, ga je imenoval leta 1924 za

turškega poslanika v Berlinu.

Poročen je bil z egiptovsko

princeso Emineh, ki je v sorodu z

egipčansko kraljevo rodbino.

Davisa dolže, da je podpiral zastopnike neke kompanijske unije.

V New Yorku je dvatisoč dvesto krojaških firm,

med katerimi je nastal spor.

Dva tisoč firm je ustavilo obratovanje, vsled česar je nad šestdeset tisoč krojačev brez dela.

Iz Washingtona je že odpotoval v New York po-

seben zastopnik NRA v namenu, da doseže spravo.

KRVAVA VSTAJA NA RODOSU

Italijanska policija se je spopadla z domaćimi kmeti. — Nemiri zaradi občinskih volitev.

Atene, Grčka, 17. aprila. — Na otoku Rodos je prišlo med italijanskimi orožniki in domaćimi kmeti do spopadov, tekm katerih je bilo ubitih 10 kmetov in 30 ranjenih.

Nemiri so se pričeli že v soboto v gorski vasi Salathos, ko so se italijanski orožniki vmešali med domaće politične spore. Različne kmetje so navali na orožnike, ki so pričeli streljati in red je bil napravljen šele, ko je mnogo kmetov zbežalo v gore. Aretiranih je bilo več sto kmetov.

Oblasti na otoku so uvedle strogo cenzuro glede poročil o teh ne-

mirsih, toda atenska organizacija, ki je naklonjena prebivalstvu na otoku Rodos in je ž njim v stalni zvezi, je dobila natančna poročila.

Otok Rodos spada med otroke Dodekanese, katero je dobila Italija po versalski pogodbji.

Atensko časopisje ostro obsoja nastop italijanskih orožnikov, katero dolži, da so zakrivili predlivanje krvi.

London, Anglija, 17. aprila. — Nekaj nepotrije poročilo iz Rodosa na list Exchange Telegraph pravi, da so italijanski aeroplani bombardirali vas Salathos in da je bil napad zvezno sredstvo.

Moskva, Rusija, 17. aprila. — Sovjetska avijatika je dokazala, da ne pozna ovir. Sovjetski letali so se pokazali, da so izvrstni čuvarji domovine. To je potrdilo celo buržoazno časopisje mnogih držav. V takem slučaju je moč bolj zgovoren kot beseda.

Moskva, Rusija, 17. aprila. — Snežni viharji v bližini rta Van Karren zadržujejo prevoz preostalih 30 mož na rt Wellen, kjer se že nahaja 60 mož, ki čakajo, da bodo prepeljani v Providence zavrt, ob koder jih bodo odpeljali parniki "Krassin", "Stalingrad" in "Smolensk" v Rusijo. "Pravda" pravi, da bodo prišli v Ljeningrad 20. junija.

MRS. ROOSEVELT V N. Y.

Washington, D. C., 17. aprila. — Danes se je odpeljal predsednikova žena proti New Yorku. Jutri bo otvorila razstavo Val Kill po hiši v Rooseveltovem newyorskem domu.

Anton Hribar, stanovanec na 120 zap. 21. cesti v New Yorku, je napravil mozaično sliko predsednika Roosevelta. Slika je sestavljena iz 36.000 koščkov raznobarvnega mramorja. Visoka je štiri čevlje, tri čevlje široka in pol drugo inča debela. Predsednikova podobnost je popolnoma zadeta.

Sliko se sedaj nahaja v newyorskem mestni hiši. Župan La Guardia je bo izročil Warm Springs Foundation v državi Georgiji.

KAROL BO REORGANIZIRAL ARMADO

Bukarešta, Romunija, 17. aprila. — Pri svojem povratku iz Sjeverne Sinajske v Bukarešto je kralj Karol naznanil, da bo reorganiziral romunsko armado.

Vsem častnikom in vojakom bo sedaj naprej prepovedano vmešavati se v politiko. Kralj je častnikom in ostalim vojakom obljubil boljše plače.

Turški predsednik Mustafa Ke-

mal, ki je bil njegov osebni prijatelj, ga je imenoval leta 1924 za

turškega poslanika v Berlinu.

Poročen je bil z egiptovsko

princeso Emineh, ki je v sorodu z

egipčansko kraljevo rodbino.

Davisa dolže, da je podpiral zastopnike neke kompanijske unije.

V New Yorku je dvatisoč dvesto krojaških firm,

med katerimi je nastal spor.

Dva tisoč firm je ustavilo obratovanje, vsled česar je nad šestdeset tisoč krojačev brez dela.

Iz Washingtona je že odpotoval v New York po-

seben zastopnik NRA v namenu, da doseže spravo.

Davisa dolže, da je podpiral zastopnike neke kompanijske unije.

V New Yorku je dvatisoč dvesto krojaških firm,

med katerimi je nastal spor.

Dva tisoč firm je ustavilo obratovanje, vsled česar je nad šestdeset tisoč krojačev brez dela.

Iz Washingtona je že odpotoval v New York po-

seben zastopnik NRA v namenu, da doseže spravo.

Davisa dolže, da je podpiral zastopnike neke kompanijske unije.

V New Yorku je dvatisoč dvesto krojaških firm,

med katerimi je nastal spor.

Dva tisoč firm je ustavilo obratovanje, vsled česar je nad šestdeset tisoč krojačev brez dela.

Iz Washingtona je že odpotoval v New York po-

seben zastopnik NRA v namenu, da doseže spravo.

Davisa dolže, da je podpiral zastopnike neke kompanijske unije.

V New Yorku je dvatisoč dvesto krojaških firm,

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Saksler, President

L. Benedik, Treas.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Na celo leto velja za Ameriko in	Za New York za celo leto	\$7.00
Kanado	Za pol leta	\$3.50
za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
za četr leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenčni nedelj in praznikov.

Dopolni bres podpis in osebnosti se ne pridobujejo. Denar naj se blagovoli podljajti po Money Order. Pri spremembah kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznamo, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-3878

MIROVNA REVOLUCIJA

V zadnjem času se dosti govorji in piše o nekakem "možganskem trustu".

Ko je nastopil predsednik najvišji urad v deželi, je izbral za svoje svetovalce mož iz vseh razredov in slojev. Med njimi je bilo tudi nekaj mladih vseučiliških profesorjev, izvedencev v finančni vedi in narodnem gospodarstvu.

Naenkrat je pa zašumelo po dežer: — "Možganski trust!" Predsednik Roosevelt je popolnoma pod vplivom mladih intelektualcev, ki so prežeti s prekuškimi idejami!

To nesresno so raztrobili v svet tisti, ki hočejo vzbujati v narodu nezaupanje in skušajo napeljati vodo na svoj politični vrž.

Če bi bilo res govora o kakem "možganskem trustu", bi moral biti v njem vključena vsa inteligencija dežele, ne pa sanž par mož, ki so bili, oziroma so še vedno predsedniki svetovalci.

V zvezi s tem je zelo zanimiva izjava slavnega ameriškega učenjaka dr. Jesse F. S. Steinera, profesorja sociologije na univerzi v Washingtonu. Zanimiva je tembol, ker je bil Steiner svoječasno vnet pristaš Hooverja.

Profesor Steiner je odločno zavrnil vse govorice, da snujejo predsedniki svetovalci državni preobrat.

Po njegovem mnenju zahteva ameriški narod mirovno revolucijo razrednega in gospodarskega sistema, ki mu bo prinesla boljše življenske razmere, v katerih bo posvečena vsa skrb splošnosti. Po dosedanjem sistemu tega namreč ni bilo mogoče doseči.

Ameriški narod je odločno proti vsakim revolucionarnim nasilnim odredbam.

Pod vodstvom predsednika Roosevelta so bili storjeni prvi koraki za uvedbo socijalnega in gospodarskega izboljšanja. Ameriški narod ni imel ničesar proti tem poskusom. Baš nasprotno; še celo vesel jih je bil.

Ni dovolj, da bi bili prosperitete deležni le gotovi razredi, kajti splošnost zahteva svoje pravice. Skrb za nezaposlene ne sme več počivati na privatnih ramah, ampak mora biti naloga zvezne vlade. V nasprotnem slučaju bi nešteto nezaposlenih nikdar ne dobilo dela in zasluga, ampak bi bili nadomeščeni z mlajšimi močmi.

Take besede bi nekateri še pred leti smatrali za precej tvegane, danes se pa zde vsem nekaj samo po sebi uimevnega.

Ako zasleduje "možganski trust" tako jasne in napredne cilje, mu mora dati sleherni ves kredit.

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJE MO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU

V JUGOSLAVIJO

Za \$ 2.50	Din. 100	Za \$ 9.25	Lir 100
\$ 5	Din. 200	" 17.90	Lir 200
\$ 7.25	Din. 300	" 44	Lir 500
\$11.75	Din. 500	" 87.50	Lir 1000
\$22.75	Din. 1000	" 174	Lir 2000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJajo SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMENIBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih smekov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali lirah dovoljujemo še bolje pogoje.

REFLĀCILA V AMERIŠKIH DOLARIJAH

Za izplačilo \$5.00 morate poslati	\$ 7.75
" " 610.00 "	\$10.88
" " 818.00 "	" 10.88
" " 820.00 "	" 21.88
" " 840.00 "	" 41.88
" " 850.00 "	" 51.88

Prejemnik dobi v starom kraju izplačilo v dollarjih.

Nujna nakazila izvršujemo po Cable Letter za pristojbino \$1.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

"Glas Naroda"

NEW YORK, N. Y.

KANCLER DOLLFUSS O POLOŽAJU

Pred kratkim je kancler Dollfuss na javnem shodu v Klosterneuburgu podal nekoliko zanimivih izjav, ki so v krščenem nasprotju z njegovo dosedanjim politiko. Ako vemo, da še ni takoj dan, ko je kancler skušal na vso moč pridobiti naklonjenost evropskih držav s sporozumi, da nameava predložiti avstrijski problem v rešitev Ligi narodov, potem se moramo čuti kanclerjevi pozabljivosti. V Klosterneuburgu se je namreč Dollfuss ponosno trkal na pris in zagotavljal, da je vedno z nejevoljko opazoval, kako se tujina vtiča v avstrijsko vprašanje. Z emfazo je skušal politični fakt s tem, da je govoril o njem popolnoma v nasprotnem smislu. Ugotavljal je, da Avstrija ni problem in objekt, marveč subjekt v mednarodni politiki. V ogahu svojega govorja je kancler pozabil, da Avstrija od prvih dneh svojega obstoja da je v hotelu biti drugega nego objekt in da je njegov sedanji položaj samo posledica meščetanja med dnevna velesila, od katerih ena, Nemčija, je začasno izgubila igro proti češki in rimskemu partnerju.

Vsakdo ve, da je Avstrija predstavljala žahavnicu te igre in Dollfuss, ki je bil samo ena izmed figur v igri, se je suškal tako, kakor so mu velevali iz inozemstva. Težko si je misliti, da bi bil kancler spriči svetih dogodkov, ki so vsem se v dobrém spominu, preprčil koga o tem, da je edino on vse čas survereno vodil politiko in da je sedanji položaj njegovo delo. Tako je marsikdo pomislil, ali je danačenje stanje res tako, da se kancler lahko pojavil z uspehom svojega dela.

Slavnostno naglašanje, da se je posrečilo preprečiti, da Avstrija ni postala bojišče tujih vojsk, je občuten in nesrečno spodrljaj, kajti vsak poslušalec je moral Dollfussovim besedam dodati kompromitujčo ugotovitev, da je država pod kanclerjevin vodstvom postala bojišče domače državljanke vojne. Pri tem pa Avstrija ni nehal biti torčev, kjer se troj izdevajo tuji interesi, pa je zato tuđi ostala večno bojišče diplomacije dveh nasprotnih taborov.

Gotovo nihče nima razloga želite, da bi se Avstrija ne konsolidira, vendar smo mnenja, da se ne da doseči s kakim samozvestnem govorom, izvirajočim iz svetih rimskih dojmov. Šestnajst let se igrajo odločjujoči politiki z anglosom, da iz tega lahko črpajo finančno pogodbino posojila in gospodarske prednosti. V zadnjem času je avstrijska politika krenila v nasprotni ekstreem, ker ji anšlus mora več ne obeta enakih koristih, zlasti pa se v Klosterneuburgu pojavi Dollfuss s paradoksnim trditvijo, da je Avstrija subjekt in ne objekt v mednarodni politiki.

Zelo nedolžnimi in skromnimi besedami se je kancler dotaknil tudi nedavno državljanke vojne, naglašajoč, da niti sam ni vedel, da je motranji razvoj neizogiben. Zmagoslavje diha iz njegovih besed, ko ugotavlja, da je bil upor socijalne demokracije nerodno izveden in da si tudi ni bil izbral ugodnega trenutka za nastop. Pri tem zopet ves svet ve, da niso socijalisti dali znaničja za napad, marveč so se nepripravljeni poncano upri, ko so heimwehrski protizakonito in našilno začeli pogati po delavski lastnosti. Tudi v tem pogledu je bil kanclerjev govor nerodnost. Vlada pripravlja obtožnice proti voditeljem socijalizma, predstavitelji eksekutive pa izjavljajo, da je upor nastal v nepravlem trenutku in bil izveden zelo nespretno.

Narodnim socijalistom je odgovor Dollfuss z Dantejevimi besedami: Lasciate ogni speranza, pustite vsako nado. Po rimskem stanku kancler ne more drugače občevati s svojimi nemškimi so-narodnjaki nego v italijsčini. Svoje pogajanja z narodnimi socijalisti pred državljanke vojno pojasnjuje kancler z željo po miru. Ta želja ni nikak znak slabosti, marveč izraz moči ekskuse, ki je zmagovali zatrila upor. Zdaj je prenehal doba spravljivosti, po zmagah nad socijalisti in po se-stanku v duejem Dollfuss lahko klicke levitarjem in desničarjem: Pustite vsako nado! Veliko pa je

vprašanje, ali je avstrijski problem že dosegel do končne faze. Razumljivo je, da hoče kancler javnosti vespiti samozavest in prepričanje, da je notranja politika v Avstriji pred ozdravljivijo in da je reforma ustave zadnji in zavrnji korak v tem pravcu. Vendar pa se tem načinom ne da niti namjamaj omajati trdna vera avstrijskega prebivalstva, ki se boji, da zagovarja vladnega optimizma samo nespretno prikrivajo bodočnost, ki se Avstriji, po vseh znakih sodeče, še obeta. Te bojazni ljudske masi, ki magonsko čutijo, da še ni vse, kakor bi moralo biti, da je na-sprotno še zelodaleč od tega, te bojazni ni mogče pomiriti. Oso-bito ne z argumenti, ki skusajo dejstva postaviti na glavo. Dollfuss klosterneuburski nastop cenjuje javnost samo s tega vi-dika.

Dopisi.

New York City, N. Y.

Štajere je rekel, da so Domžale na udružno vižo zvižane.

Ribničan mu ni pritrdir, ker trima vedno svoje trdi, ampak tudi on je menil, da so ongave Domžale po svoje izognavljene.

Bec, Kraševe je pa navrhlan in je dal obema prav.

Domžalčan pa si je res na svojo vižo dleli osnili in se šel ženit.

Micka obrača oči za Žanom iz Trzina. Žane se že žene, že želi ženo in že ga Neža nažene, da ne bo zvergal čez omožene.

Oh, srčna domžalska Micka, ki ni brez fečka! Lepa je že tako, da se ji kar sitno zdri. In v Žani je zaljubljena kot domača mučna v aprilovem mlajšu.

Žane, tržinski grumtar, je Lah podružnik iz Kobarida. Takrat je dobil šrapnel na desno stran, tako da ima zdaj križkar na obeh straneh, odkar je srčna stran zaljubljena.

No, pa saj bo oheet! Nobenih zaprek mi, ne v Trzinu ne v Domžalah. Samo tam na tisti preklicani Pšati, na tistem potoku, v katerem vse krepostne Domžalčanke perilo perejo, tam pride do velikih reči, ki vidijo navzkriž med Žanetom in Micko. Tam je Rep. nosil znamenje za napad, ki je bil začetek vsega.

No, pa saj bo oheet! Nobenih zaprek mi, ne v Trzinu ne v Domžalah. Samo tam na tisti preklicani Pšati, na tistem potoku, v katerem vse krepostne Domžalčanke perilo perejo, tam pride do velikih reči, ki vidijo navzkriž med Žanetom in Micko. Tam je Rep. nosil znamenje za napad, ki je bil začetek vsega.

— 13. aprila je preminil v Clevelandu rojak Joseph Ostank, star 50 let. Domža je iz vasi Skrjana (?) na Dolenjskem, odkoder je prišel v Ameriko pred 22 leti. Bil je samec.

— V četrtek izvečer se je ponovno v Clevelandu mfada Slovenska Louise Yappel, rojena Andrejna. Mlada žena se je naučila voziti avtomobil in je povedala možu, da se bo sama peljala, kadar bo imela kak opravek. To je namevala storiti pretekl četrtrek dopoldne. Njen mož prevaza premog in je zaposlen pri Brooks Coal Company. Ko je odšel na delo je povedal ženi, da se bo nekoč bolj zgodaj vrnil domov na kribo. Ko pride domov, ni bilo kosiila miti žene. Ker se mu je mudilo destaviti se eno naročilo, je šel na delo. Popoldne se je vrnil in ko je stopil v hišo, zopet ni videl žene. Ko se ozre na prostor, kjer je novodobno viseli klijuci avtomobila, jih ne vidi nikjer. Gre v garažo, in ko odpre vrata, dobi svojo ženo mrtvo ležati na tleh. Zadužena je bila od strupenih plinov, ki prihajajo od avtomobila v zaprtem prostoru. Tudi avtomobil ni deloval več, zato se ni mož ozrl proti garaži, ko je prvič prišel do doma.

— Slovenski mladenič Joseph Mlaker, ki je bil te dni v Mil-wauke aretiran z dvema hrvatskima fantoma radi vlogov, je bil pred sodnikom George E. Pagen, opriščen vsako krvide, docim sta ostala dva bila izročena municipalnemu sodišču v nadaljnjo postopev.

Kakor je izjavila dečkova mati, je bil mladi Joe aretiran po na-klijuju, ker se je baš tisti čas, ko so prišli detekti v policijo, na-hajjal ter bil tako z njim vred are-tiran. Pri vlogah pa z Domžalčcem, po izjavni matere, ni imel nič skupnega in sploh vedel ni ranje. Sodnik se je moral prepraviči o njegovi nedoločnosti in ga je zato izpustil.

Naši v Ameriki

ROJAKE PROSIMO, NAJ NAM NAKRATKO N A DOPISNIKI SPOROČE SLOVENSKE NOVI-CICE IZ NASELBINE.

IZLET V FOREST CITY.

Saj pravim: — Ženske so

KRATKA DNEVNA ZGODBA

VEČERNI ZVON

VIKTOR F. ENGELSBERGER:

Po razhodu ruske vojske na perzijskem ozemlju pomlad 1918 nas pitanom Petrom Viktorjevičem Se-ko so ga natovorili in vsaka na-slutkovitom izvohala zapuščeno ko-jalnja obremenitev bi pomenila zaško hato in se veseli. S Petjo katastrofo. Na nesrečo se je ravno sva bila tako rekoč krvna pobrati-v trenutku, ko je brod odrinil od brega, začelo streljanje od želesni-ka na breg. Petja je bil črno-črno v boju pod Karabagli so naju-ističasno ranile krogle iz strojniece-skega nasipa, kjer so bile naše za-štnice. Tedaj se je več obupanih breguncov vrglo z brega v roko, do-seglo brod, ki se je pod novu težo takojagnil. Del broda, kjer sem stal, se je dvignil iz vode, strojniece so zdrnkile po deskah in potegnile s seboj v vodo nesrečne begunec. Ker na zibajočem se brodu nisem mogel ohraniti ravnotežja, sem skočil v vodo in z veliko muko splaval na breg.

"Dihamo še, upajmo!"

Magdič naju je slednjic izsledil in razveselil z novico, da je pot skozi Čečeno prosta, da so Turki pregnali Angleži in da je, tako go-vore pri štabu, vojne konec.

Na najinah obrazih je bral ne-vero. Ni se dal motiti.

"Pod poveljstvom generala Kolesnikova se umaknemo v kratkem desni breg Tereka, nadaljevali bomo neovirani pot skozi Čečeno do Vladimira, odkoder se bomo pre-peljali z vlakom v Baku."

"Torej je precep, v katerega so nas stisnili rdeči vragi, le pokazal režo," je ugotovil Petja. "Pijmo!"

8. decembra se je izvršil umik řeke Terek. Ob reki se je zbral poglavje vojaštva še mnogo begunec. Vse je čakalo na prevoz. A na reki se je pozabil prost brod, dva v naglici povezana stara čolna, preko njih nepričrnejne deske. In s tem edinim brodom naj se prepeje toliko ljudstva!

Na ukaz gen. Kolesnikova sem bil s petimi oficirji določen, da se prvi prepeljemo, zasedemo desni breg višje izkreevališča ter da s strojnicami odbijemo morebitni napad.

A tudi položaj tega odreda je bil kljub ugodnemu nastroju partizanov vse prej ko rožnat. Ideje okto-brske revolucije so se širile kakor kolobar, ki jih povzroči kamen, vr-žen v vodo. Ljudstvo je bilo zaradi menjačega se položaja zbgano in celo več kozških naselbin je po-stalo sovražnih našemu odredu.

Po nekaterih uspehih so nastopili težki časi. 4. oktobra je bil naš odred tezen pri Karabagli, 30. oktobra so rdečarmejci potolki ase-tinskega generala Mustulova pri Prohladni, nakar si je simpatični starec pognal kroglo v rusta. So-sledje nezgod še ni bilo popolno. 2. novembra smo izpraznili Mozdok proti kateremu so rdeči sosredili vse bojne sile, ker so vedeli, da je tu za Kavkaz glavna opora proti-revolucionarjev. Bežali smo proti Kaspiju, gnani od 20 tisoč mož rdeče vojske. Zdržali smo se edinicam ter s posebnim oddelkom, ki je za-mam oblegel mesto Kizljak, in tu zakali usodne bitke.

Od zapada krasnoarmejevi, na severu pustne karanogaška step, na vzhodu Kizljak, na jugu globo-ki Terek, za Terekom Čečna, v Čečni razbenjiki in Turki. Kam? Še pteči bi bilo težko. Popolnoma odrezani od sveta, niti domnevati nismo mogli v tem žlodenjaku, kaj se godi drugod po svetu.

V tem seznamu :: Poučnih Knjig boste našli knjigo, ki bo vas zanimala

Angleško slovensko berilo	\$2.—
Amerika in Amerikanci (Trunk)	5.—
Angeljska služba ali načak kako se najstreže k sv. maši	10
Boj na ležljivim boleznim	75
Cerkniško jezero	1.20
Domači zdravnik po Knajpu:	
vezano	\$1.50
broširano	1.25
Domači vrt	1.20
Govedoreja	1.50
Hitri računar	.75
Gospodinjstvo	1.20
Jugoslavija (Melik) 1. zvezek	1.50
2. zvezek, 1—2 snopič	1.80
Kletarstvo (Skalicky)	2.—
Kratka srbska gramatika	.30
Kratka zgodovina Slovencev, Hrvatov in Srbov	.30
Kako se postane državljan Z. D.	.25
Knjiga o dostojnem vedenju	.50
Kubična Računica	.75
Liberalizem	.50
Mlada leta dr. Janeza Ev. Keka	.75
Mladenciem, 1. zvezek	.50
2. zvezek	.50
(Oba skupaj samo 90 centov)	
Mlekarstvo	1.—
Nemško - angleški tolmač	1.40
Nasveti za hišo in dom	1.—
Najboljša slov. Kuharica, 668 str. (Kalinšek), lepo vez.	5.—
Največji spisovnik ljubavnih in drugih pisem	.75

če vojske ter po večurni nočni blo-rujejo dozd do reke. Na bregu se čakali še vsi.

Preril sem se skozi gnečo do brega. Globoko spodaj je sumel Ter-ek. A kozaki so že bili na delu. Ko-pali so in v kratkem dodelali po-ševno strumino. Nato je stopilo več z repom, kakor bi ponujal: "Zgra-mo v dve nasproti stojeci bočni-bi za rep!" Privlekel me je do vrsti, prijeli so prvega konja z brega.

Tu sta spet počivala. Božal sem svojega rešitelja in mu govoril naj-slašča imena. Naposled mi je le u-spelo, da sem se dvignil iz vode. Tu-pazil sem dače na resnem bregu si ognja, kar mi je dalo toliko vrnui, da sem zlezel na konja in se vrnui tik ob bregu navzgor do str-mine.

Obstali so kozaki s svojim delom na dři in strmeli v čudno prika-zeni, ki se je naenkrat pojivala pod njimi v vodi zavila na plitvino in s slabotnim glasom klicala nato slabotnim glasom nato sledičem: Ho-ho, ho-ho!

Spustil sem se po štirih do gla-dine. Opazoval sem spuščanje ter občudoval spretnost kozakov, ki so zdaleč v plitvini je izgubljen. Le-pa tolažba za slabega jezdeca s tujim konjem!

Na desnem bregu sem zdrknil s konja in poiskal prijatelja. Pri-o-gnju sta se grela in razgovarjata s meni.

Petja me je prvi opazil.

"Vitja! No, hvala bogu!"

Topla njegova desnica mi je pri-tanjela delna. Magdič se je nekaj sjetilo o očeh.

"Ogenj boš pogasil, tako curlja od tebe," se je hrabril.

Slekel sem se popolnoma. Ple-meniti pobratimi me je ogrnil s svojim plaščem, dobri Vladko pa mi je pogrnjal šotorško krilo. Ob na glavo v vodo. Nagomski sem se oprijel konja za vrat. A reka naju, je že zanesla s plitvino in gnala z nevdzirno naglico niz dol.

Konj je hropl in se z vsemi silami skušal vzdržati na površini, kar se mu je posrečilo le redko, ker sem ga preveč oviral. Vse večkrat svata-nila pod vodo, holj in holj so mi ginevale sile. Čutil sem neodoljivo utrujenost, vsa volja me je zapnista in obenemole roke so izpušte-vate vrat. Se sem začutil v rokah grivo, nato pa je postal prijetno pri duši; kakor sama dobrota topla v sladki omotica me je objela. Iz-gubil sem zavest...

Koliko časa sem bil igrača dero-čil valov, ne vem. Mogoče le tre-mutek. Rezek mrak me je prebudil. Klečal sem. Voda mi je segala do pris. Poleg mene je stal konj. Po-

skusil sem vstati, pa ni šlo; preveč je vojaški plašč nasrkal vode, a tudi preslab sem bil.

"Potripi kozak, ataman posta-ne," sem se bodril. Konj pa je bil menda drugih misli. Obrnil se je, a pri obratu se je podrgnul ob me-ševno strumino. Nato je stopilo več z repom, kakor bi ponujal: "Zgra-mo v dve nasproti stojeci bočni-bi za rep!" Privlekel me je do vrsti, prijeli so prvega konja z brega.

Tu sta spet počivala. Božal sem svojega rešitelja in mu govoril naj-slašča imena. Naposled mi je le u-spelo, da sem se dvignil iz vode. Tu-pazil sem dače na resnem bregu si ognja, kar mi je dalo toliko vrnui, da sem zlezel na konja in se vrnui tik ob bregu navzgor do str-mine.

Obstali so kozaki s svojim delom na dři in strmeli v čudno prika-zeni, ki se je naenkrat pojivala pod njimi v vodi zavila na plitvino in s slabotnim glasom klicala nato slabotnim glasom nato sledičem: Ho-ho, ho-ho!

Na desnem bregu sem zdrknil s konja in poiskal prijatelja. Pri-o-gnju sta se grela in razgovarjata s meni.

Petja me je prvi opazil.

"Vitja! No, hvala bogu!"

Topla njegova desnica mi je pri-tanjela delna. Magdič se je nekaj sjetilo o očeh.

"Ogenj boš pogasil, tako curlja od tebe," se je hrabril.

Slekel sem se popolnoma. Ple-meniti pobratimi me je ogrnil s svojim plaščem, dobri Vladko pa mi je pogrnjal šotorško krilo. Ob na glavo v vodo. Nagomski sem se oprijel konja za vrat. A reka naju, je že zanesla s plitvino in gnala z nevdzirno naglico niz dol.

Konj je hropl in se z vsemi silami skušal vzdržati na površini, kar se mu je posrečilo le redko, ker sem ga preveč oviral. Vse večkrat svata-nila pod vodo, holj in holj so mi ginevale sile. Čutil sem neodoljivo utrujenost, vsa volja me je zapnista in obenemole roke so izpušte-vate vrat. Se sem začutil v rokah grivo, nato pa je postal prijetno pri duši; kakor sama dobrota topla v sladki omotica me je objela. Iz-gubil sem zavest...

Utaborili smo se okoli pestaje, zažarili so ognji in oglašila se je pesem. Peli so kozaki. V tiho noči se je kakor v zahvalo glasila ubra-na pesem:

Večerni zvon, večerni zvon....

BARON, ROKOVNJAČ, TIHOTAPEC

Pred dobrimi tremi meseci je dili alibi, katerega pa je preiskoval razkrit skandal Staviskega, pred dvajsetimi tedni je veleste-par izvršil samomor — to je zdaj uradno dokazano, — pred nekotimi tedni pa je bil umorjen sodni svetnik Prince. Kronika, krava kakor malokatera druga, še vedno pretresa francosko javnost.

In vendar je trajalo skoro tukdo velikonočnih praznikov, preden je policija zgrabil tri osebe, ki so posredno ali neposredno krive Princejeve smrti. To so banditi Lussats, Carbone in Spirito. Carbone in Spirito sta bila znani prikazni marserški podzemljaja. Preživljala sta se s tihotap-stvom manj, s krajo draguljev in slavnimi "kupljenci". Oba sta prijatelja bandita Hainouxa, "Jo-a z belimi lasmi". Carbone je živel dalj časa in Južni Ameriki in Egiptu, kjer je pri belem dnevu povozil avtomobil, cigar številkne niso mogli nikoli ugotoviti.

Carbone in Spirito sta bila znani prikazni marserški podzemljaja. Preživljala sta se s tihotap-stvom manj, s krajo draguljev in slavnimi "kupljenci". Oba sta prijatelja bandita Hainouxa, "Jo-a z belimi lasmi". Carbone je živel dalj časa in Južni Ameriki in Egiptu, kjer je pri belem dnevu povozil avtomobil, cigar številkne niso mogli nikoli ugotoviti.

Carbone in Spirito sta bila znani prikazni marserški podzemljaja. Preživljala sta se s tihotap-stvom manj, s krajo draguljev in slavnimi "kupljenci". Oba sta prijatelja bandita Hainouxa, "Jo-a z belimi lasmi". Carbone je živel dalj časa in Južni Ameriki in Egiptu, kjer je pri belem dnevu povozil avtomobil, cigar številkne niso mogli nikoli ugotoviti.

Zasliševanje je tem lažje, ker se je v to stvar vmešal poslanec Sappiano. Ta je dal takoj po arretaciji, ki je načelovali širokim zavetom, da je posrečilo le redko, ker sem ga preveč oviral. Vse večkrat svata-nila pod vodo, holj in holj so mi ginevale sile. Čutil sem neodoljivo utrujenost, vsa volja me je zapnista in obenemole roke so izpušte-vate vrat. Se sem začutil v rokah grivo, nato pa je postal prijetno pri duši; kakor sama dobrota topla v sladki omotica me je objela. Iz-gubil sem zavest...

Naslednje dni smo nadaljevali pot in nočevali pri Kalmikih v Ha-mamat-jurtu, nato pregnali pred Akcijem Čečene, ki so v bijevju pripravili zasedo, jezdili mimo bo-gate ruske naselbine Hasaf-jurt, ki so jo Čečene prvji dni revolucije popolnoma oropali in razdelili. Tu noč pri Armenih v Čir-jurtu. Tu nam je Petja spekel imenitnih bli-nov. Nato zadnji del poti do železniške postaje Petrojsk, kjer smo zavedili, da bo odhod naslednje ju-tro.

Utaborili smo se okoli pestaje, zažarili so ognji in oglašila se je pesem. Peli so kozaki. V tiho noči se je kakor v zahvalo glasila ubra-na pesem:

Večerni zvon, večerni zvon....

Zdaj pa si nekaj po arretaciji, ki je nekaj vse kaže, pretihnil druzijo. "Baron" Lussats je rodom iz Monaka ter je imel svojčas v Parizu razvijen nočni lokal. Policija je prepričana, da so morilci Princeja, ce ne ti trije, vsaj njih najozoji prijatelji in znamen, zato poizvedujejo dalej z največjo opre-zostvo.

Sred vse te umazanije pa se pojavlja še pravi pravci ljubavni roman. Francoska plesalka Céa-Nono, ki nastopa v Londonu in so jo prošla dui zasliševali na Se-land Yarku, je izjavila: "Ljubim Romagnina in on ljubi mere. Čaka bom manj, dokler se ne vrne iz ječe, pa naj se to zgodi kadar-koli. O Romagninu ne vem nič drugega kakor to, da je vedno pretepal, ker ga je nekdo ustrahoval. To je moral biti nekdo, ki ima vse niti afere Staviskega v rokah. Kdo je ta neznanec? Dom-namaj, da neki odlični pariškega podzemljaja, kateri vodi Staviskega mafijo ter je družabno, politično in gospodarsko zelo vplivna oseba. Njegov veliki vpliv ga tudi žeti pred arretacijo".

Aretiranom trojico dolž policija poleg umora Princeja se drugih umorov, tativ in tihotapstev. Dokler sedanja zasliševanje potrjuje, da ima policija opraviti s pretkano družbo. "Baron" Lussats je rodom iz Monaka ter je imel svojčas v Parizu, kjer je britanska kraljica Katinck, od februarja dalje pa gostuje v Londonu.

Dve žrtvi velikonočnega strelenja

Na velikonočni ponedeljek so prijeli ljudi v bolnišnico 22-letnega Gabriela Damaja iz Korene, ki se je počelo dui zasliševali na Se-land Yarku, je izjavila: "Ljubim Romagnina in on ljubi mere. Čaka bom manj, dokler se ne vrne iz ječe, pa naj se to zgodi kadar-koli. O Romagninu ne vem nič drugega kakor to, da je vedno pretepal, ker ga je nekdo ustrahoval. To je moral biti nekdo, ki ima vse niti afere Staviskega v rokah. Kdo je ta neznanec? Dom-namaj, da neki odlični pariškega podzemljaja, kateri vodi Staviskega mafijo ter je družabno, politično in gospodarsko zelo vplivna oseba. Njegov veliki vpliv ga tudi žeti pred arretacijo".

